

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta: Karin Šodková

Téma práce: Pojem a druhy směnek

Rozsah práce: 70 stran (bez seznamu literatury a anotace)

Datum odevzdání práce: 13.3.2014

1. Aktuálnost tématu:

Téma směnek již bylo opakovaně zpracováno jak v odborné literatuře, tak také v diplomových pracích studentů právnických fakult. Přesto je dnes tato problematika aktuální s ohledem na rekodifikaci soukromého práva, která má určitý dopad i na směnečné právo. Navíc se neustále rozvíjí judikatura soudů týkající se směnek a analýza této judikatury proto nepozbývá na aktuálnosti ani dnes.

2. Náročnost tématu:

Pokud se autorka rozhodla věnovat problematice směnek, musela tak učinit s vědomím, že nevystačí se znalostí textu zákona, který je poměrně stručný, ale bude se muset věnovat také odborné literatuře a zejména judikatuře soudů. Autorka tento úkol zvládla dobře a důkladně se seznámila jak s dostupnou odbornou literaturou, tak s judikaturou soudů. Vedle obvyklých výkladových metod použila také metodu kritické analýzy judikátů soudů a názorů publikovaných v odborné literatuře.

3. Kritéria hodnocení práce:

Za cíl své práce si autorka vytýčila úkol „podat charakteristiku směnky, vysvětlit, v jakých podobách se směnka vyskytuje, a především analyzovat její podstatné náležitosti“ (str. 1). Tento cíl se jí v zásadě podařilo splnit. Volbu tohoto tématu dle vyjádření autorky ovlivnili i její pracovní zkušenosti.

Při zpracování tématu autorka vycházela zejména z odborných publikací, nicméně prokázala také schopnost samostatného hodnocení právních problémů, kdy na několika místech vyslovuje i vlastní kritické závěry k rozhodnutím soudů nebo k názorům publikovaným v odborné literatuře (např. na str. 9, na str. 42 nebo na str. 56).

Práce má osm kapitol (včetně úvodu a závěru). Druhá kapitola je věnována vývoji směňky a vývoji směnečného práva jak v mezinárodním měřítku, tak v rámci českých zemí. Další kapitola je věnována pramenům směnečného práva v českém právu. Čtvrtá kapitola obsahuje analýzu pojmu směňky a definičních znaků směňky, formy směňky a funkcí směňek. Pátá kapitola obsahuje charakteristiku základních druhů směňek – směňky vlastní a směňky cizí a dále některé zvláštní druhy směňek (např. směňky cizí s redukcí účastníků). Bylo by bývalo zajímavé, pokud by se autorka pokusila vytvořit určitou systematickou analýzu směňek i podle jiných hledisek. Ačkoliv podle názvu práce by tato kapitola měla být stěžejní částí práce, autorka za stěžejní část své práce považuje následující kapitolu, která obsahuje analýzu podstatných náležitostí směňky. Předposlední kapitola je pak věnována směnečným doložkám, které jsou nepodstatnými náležitostmi směňek.

Autorka využila dostupnou odbornou literaturu (a to jak literaturu vydanou před rokem 1945, tak nejnovější publikace, které již reagují na rekodifikaci soukromého práva). Zahraniční odbornou literaturu autorka nevyužila. Ocenit lze naopak její práci s judikaturou soudů. Zajímavé je také, že využila i některé netradiční zdroje (např. statistické údaje ministerstva spravedlnosti).

Z hlediska formálního práci nelze nic vytýkat. Práce splňuje všechny požadavky kladené na diplomové práce. Jazyková a stylistická úroveň je na odpovídající úrovni, práce s poznámkovým aparátem je výborná. Ocenit lze také to, že práce prakticky neobsahuje žádné tiskové chyby.

4. Další vyjádření k práci:

Celkově lze práci konstatovat, že práce má solidní úroveň. V důsledku volby tématu se však autorka zákonitě nemohla vyhnout určité popisnosti a přebírání názorů publikovaných v odborné literatuře. Přesto se však práce jako celek vyznačuje určitou originalitou.

Autorka správně odlišuje (str. 13) absolutní majetkové právo ke směnce (tj. vlastnické právo) a relativní majetkové právo ke směnce. Je však k diskuzi, jestli by místo relativního majetkového práva ke směnce nebylo vhodnější mluvit o právu ze směňky. Zajímavý je postřeh autorky o novém občanském zákoníku, který místo převodu věci používá formulaci převod vlastnického práva k věci (str. 16).

Velmi zajímavý je také závěr autorky o tom, že zastřená směňka vlastní opatřená blankoindosamentem je fakticky „směňkou na doručitele“ (str. 17).

Se závěry autorky o tom, za jakých podmínek je zajišťovací směňka skutečně zajišťovacím nástrojem a za jakých se jedná jen o utvrzení dluhu (str. 20) lze souhlasit. Diskutabilní jsou některé závěry autorky o označení směnečníka (str. 38) a remitenta (str. 40) na směnce, které jsou poněkud striktní.

5. Přípomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě.

Zajímavé jsou závěry autorky o neplatnosti směňky v důsledku odchýlení se od kogentních ustanovení zákona směnečného a šekového a o možné konverzi neplatných směňek na jiné právní jednání (str. 8 - 9). V rámci obhajoby by se autorka mohla blíže vyjádřit k otázce, jestli nový občanský zákoník přinese nový způsob posuzování

neplatnosti směnek, které se odchyľují od kogentních ustanovení zákona směnečného a šekového.

Na str. 12 autorka uvádí definici směny dle Z. Kovaříka. V rámci obhajoby by se autorka mohla vyjádřit, čím se definičně liší směny od dluhopisů a jestli toto odlišení lze z definice Z. Kovaříka dovodit.

Na str. 16 autorka uvádí, že směnečná přísnost je tvořena abstraktností a nesporností závazku ze směny. V rámci obhajoby by se autorka mohla vyjádřit k otázce, jestli se obdobná abstraktnost a nespornost projevuje také u jiných cenných papírů (např. u dluhopisů).

V rámci obhajoby by autorka mohla blíže odůvodnit závěr (str. 23), proč nemůže být směnka vlastní platně vystavena na vlastní řad (případně proč je neplatná i směnka cizí na řad směnečníka nebo zastřená směnka vlastní na vlastní řad).

6. Doporučení práce k obhajobě.

Práce splňuje všechny formální i obsahové požadavky kladené na diplomové práce, proto ji doporučuji k obhajobě.

7. Navržený klasifikační stupeň:

Předběžně navržený klasifikační stupeň: 1 – 2.

V Praze dne: 5. 4. 2014

.....
JUDr. Štefan Elek, Ph.D., LL.M.